

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 051 «Економіка»

Допускається до захисту
завідувач кафедри економіки та економічної
теорії

назва кафедри

доц. С.Г. Батажок
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

«20» листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**«ФУНКЦІОНУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ» (на прикладі фермерського господарства "АГРО-ЛЕНД ")**

Виконав: Очеретяна Ольга Петрівна
прізвище, ім'я, по батькові,

підпис

Керівник: професор Юхименко Петро Іванович
вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Рецензент: професор Сокольська Тетяна Вікторівна
вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Я, Очеретяна Ольга Петрівна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 051 «Економіка»

Затверджую

гарант ОПІ «Економіка»

доцент Понедільчук Т.В.
підпис, вчене звання, ініціали, прізвище
«19» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Очеретяної Ольги Петрівної
прізвище, ім'я та по батькові

Тема: «ФУНКЦІОНУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ»
(на прикладі фермерського господарства "АГРО-ЛЕНД")

Перелік питань, що розробляються в роботі: проаналізувати інституціональний порядок розвитку фермерства в Україні, форми його організаційної архітектури та проблеми становлення, екологічно спрямовані інновації в їх діяльності на прикладі фермерського господарства «Агро-Ленд»; обґрунтувати шляхи удосконалення діяльності малих фермерських господарств, необхідні зміни для формування ефективної політики з боку держави.

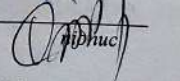
Вихідні дані закони України, правові та нормативні акти Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, матеріали Міністерства економіки та Державного комітету статистики України, опубліковані дані галузевих статистичних досліджень, первісні фактичні матеріали фермерського господарства «АГРО-ЛЕНД», монографічні і періодичні українські та зарубіжні видання.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник роботи

Здобувач

проф. Юхименко П.І.
вчене звання, ініціали, прізвище

Очеретяна О.П.
ініціали, прізвище

Дата отримання завдання «20» грудня 2022 р.

АНОТАЦІЯ

В роботі показано, що малі фермерські господарства відіграють важливу роль у розвитку аграрної сфери економіки, їх потенціал помітно впливає на динаміку розвитку більшості видів економічної діяльності в Україні. Держава має відповідні програми розвитку агропромислової галузі та безпосередньо підтримки малих фермерських господарств. Доведено, що заумови отримання відповідних матеріальних та організаційних ресурсів малі фермерські господарства здатні значно підвищити свою ефективність та зробити більш значний внесок в економіку країни загалом, сприятимуть розвитку сільських територій завдяки створенню нових робочих місць і виробничої та соціальної інфраструктури.

Розкрито проблеми переходу господарства «АГРО-ЛЕНД» до органічного виробництва продукції, екологізації його виробництва та цифровізації господарської діяльності малого фермерського господарства. По перше, це новизна цифрових технологій в сільському господарстві, а по-друге, відсутність досвіду їх застосування. Фермери бояться поставити під загрозу існування ферми, якщо не зможуть працювати з цифровими технологіями коли це необхідно.

Обґрунтовано, що опираючись на досвід фермерського господарства «АГРО-ЛЕНД», основними напрямками забезпечення стабільного ефективного функціонування малого фермерства та зміцнення його позицій на ринку мають стати: сприяти на ринковій основі; формування та реалізація малих фермерськими господарствами власної стратегії розвитку; при сприянні органів місцевого самоврядування поглиблювати інтеграційні виробничі процеси і сприяти розвитку кооперування виробничої діяльності фермерських господарств; підтримки збуту виробленої продукції; активізація державної підтримки малих фермерських господарств, особливо тих, які займаються тваринництвом.

Ключові слова: мале фермерське господарство, інтеграція виробництва, рентабельність, ефективність, органічне виробництво, стратегія розвитку.

ABSTRACT

The work shows that small farms play an important role in the development of the agrarian sector of the economy, their potential significantly affects the dynamics of the development of most types of economic activity in Ukraine. The state has relevant programs for the development of the agricultural industry and direct support of small farms. It has been proven that, provided appropriate material and organizational resources are obtained, small farms can significantly increase their efficiency and make a more significant contribution to the country's economy in general, will contribute to the development of rural areas thanks to the creation of new jobs and industrial and social infrastructure.

The problems of the transition of the "AGRO-LAND" farm to organic production, environmentalization of its production, and digitalization of the economic activity of a small farm are revealed. Firstly, it is the novelty of digital technologies in agriculture, and secondly, the lack of experience in their application. Farmers are afraid of jeopardizing the existence of the farm if they cannot work with digital technology when needed.

It is substantiated that based on the experience of farming "AGRO-LAND", the main directions of ensuring the stable and effective functioning of small farming and strengthening its position on the market should be: promote on a market basis; formation and implementation by small farms of their own development strategy; with the assistance of local self-government bodies, deepen integration production processes and promote the development of cooperative production activities of farms; sales support of manufactured products; activation of state support for small farms, especially those engaged in animal husbandry.

Key words: small farming, production integration, profitability, efficiency, organic production, development strategy.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розділ 1. ФОРМИ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ: ТЕОРЕТИКО-ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ	8
1.1. Формування інституціонального порядку функціонування малого фермерства в Україні.....	8
1.2. Функціонування фермерських господарств в ринкових умовах господарювання.....	24
Висновки до першого розділу.....	37
Розділ 2. ЕКОЛОГІЧНО СПРЯМОВАНІ ІННОВАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА «АГРО-ЛЕНД».....	39
2.1. Розвиток органічного виробництва як фактор прискорення його екологізації.....	39
2.2. Формування екологічного фермерського господарства.....	52
Висновки до другого розділу.....	60
Розділ 3. ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСТВА В УКРАЇНІ.....	63
3.1. Напрями розвитку малого фермерства в ринкових умовах.....	63
3.2. Перспективи розвитку малого фермерства в Україні.....	77
Висновки до третього розділу.....	86
ВИСНОВКИ.....	88
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	89

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств. URL: <http://posibniki.com.ua/post-agropromislova-integraciya>
2. Виборна В. Д. Удосконалення інструментів державної підтримки розвитку фермерських господарств, як складової соціального капіталу сільських територій. Економіка та управління АПК. 2022. № 1. С. 109–119
3. Виробництво біопалив дозволить Україні замістити до 35 % імпортного дизелю і до 10 % бензину. 21.05.2019. URL: <https://brdo.com.ua>
4. В Україні зростає оренда сільськогосподарської землі. LANDLORD 08 грудня 2022. URL: <https://landlord.ua/news/v-ukraini-zrostaie-vartist-orendy-silskohospodarskoi-zemli/>
5. Білоусова Н., Хворостяний В. Мінімальне податкове навантаження на 1 га сільськогосподарської землі: що підготували власникам паїв та орендарям у законопроекті №3131-д? AgroPolit 15 липня 2020. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/767>
6. Бізнес активність в Київській області, Красилівка. URL: <https://leadscanner.com.ua/location/kiyivska-2/krasilivka-60/09445>
7. Глава держави підписав закон щодо стимулювання діяльності фермерських господарств. 13 жовтня 2021 року. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/news/glava-derzhavi-pidpisav-zakon-shodo-stimulyuvannya-diyalnost-71061>.
8. Горьовий В.П. Фермерство України: теорія, методологія, практика. Київ, 2007. 540 с
- Дадюра А. Розвиток дрібних фермерських господарств: чому це важливо, і що створює труднощі (частина 1). Agravery 28 2019. URL: <https://agravery.com/uk/posts/author/show?slug=rozvitok-dribnih-fermerskih-gospodarstv-comu-ce-vazlivo-i-so-stvorue-trudnosi-castina-1>
9. Декларація про державний суверенітет України. 16 листопада 1990 року. № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

10. Долинська М. Порівняльний аналіз правового статусу фермерських господарств та сільськогосподарських кооперативів. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: “Юридичні науки” № 2 (30), 2021. С. 143–151. С. 144. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/sep/24807/23.pdf>
11. Економічна інтеграція. LivingFo. 1 червня 2022. URL: <https://livingfo.com/ekonomichna-intehratsiia/>
12. Елайджа Р. Сільськогосподарські кооперативи: види, плюси та мінуси. EOS. 29.09.2022. URL: <https://eos.com/uk/blog/silskohospodarski-kooperatyvy/>
13. Жибак М. М., Христенко Г. М. Сільський зелений туризм як інноваційна форма підприємництва. Агросвіт. 2021. №3. С.3–8. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.3.3
14. Жменерецький О. Селяни без майбутнього, або Як ІТ врятує агросектор. Економічна правда. 7 лютого 2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/02/7/633808/>.
15. Законодавство про сільськогосподарські кооперативи. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/u-pravovomu-poli/item/20618-zakonodavstvo-pro-silskohospodarski-kooperatyvy.html>
16. За даними міжнародних експертів Світового банку площа неформально оброблюваної землі — 28-29 %. (12-14 млн га сільгоспземель).
17. [Зав'ялова Л. В.](#) Україна: сільське господарство. ВУЕ. 04.04.2022. URL: <https://vue.gov.ua/Україна: сільське господарство>
18. Земельний Кодекс Української РСР. 18 грудня 1990 року. Документ 561-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/561-12#Text>
- 19 Земельний кодекс України. Постанова Верховної Ради України від 3 липня 1992 року № 2536-XII. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/z700001?an=2&ed=1992_07_0

20. Концепція розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018–2020 роки. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/664-2017-%D1%80#n8>

21. Коробка С.В. Особливості формування та розвитку кластерних структур на сільських територіях. Економічний простір. 2020. №159. С. 75–79.

URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/> 22. Косенко С. Що таке диверсифікація: огляд поняття простими словами + види, стратегії і реальні приклади диверсифікації. БізнесКіт. 19 січня 2023. URL: <https://bizneskat.com/informatsiia/80-diversifikatsiya.html>

23. Ляшинський В.Б. Еколого-економічні засади формування нетрадиційного землекористування в Україні // Агросвіт. 2021. № 7–8. С.131–138.

24. Можливості державної підтримки для розвитку органічного сільського господарства – досвід інших країн / За ред. Іржі Урбана. Швейцарсько-український проект «Розвиток органічного ринку в Україні, 2013. 124 с.

25. Макаренко П.М. Інтеграція як фактор підвищення економічної ефективності сільського господарства. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2011. Вип. 3. Т. 1. С. 3–8. С. 5. URL: www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/3.../350_Content.pdf.

26. Майовець Є.Й. Аграрне підприємництво в Україні : моногр. Львів : 2006. 428 с. С. 127–128.

27. Марушевський Г. Хікман Д. «Зелений» бізнес для малих і середніх підприємств»: посібник. Федерація канадських муніципалітетів / Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст». Київ, 2017. 54 с.

28. Малік М.Й. Кооперація в сільському господарстві України: стан і перспективи. Економіка АПК, 2005. № 12. С. 3–7.

29. Надвничний С.А. Формування кластерів в аграрній сфері національної економіки в умовах глобалізації.

URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/1>

30. Німеччина та Україна: порівняння АПК країн. latifundist 2022.
URL: <https://latifundist.com/spetsproekt/950-nimechchina-ta-ukrayina-porivnyannya-apk-krayin>

31. Нів'євський О., Яворський П., Донченко О. Малі ферми та домогосподарства в сільському господарстві та сільській економіці: оцінка їх ролі та заходи з підтримки їх сталого розвитку. KSE. 2021/ 78 с. С. 5. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/07/Smallholders-KSE.pdf>

32. Нежиборець В. Інноваційне підприємництво як складова економічного зростання. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2014. № 1. С. 63–71.

33. Одарченко К. Малі фермерство в Україні, навіщо потрібно і як розвивати? LB27 жовтня 2021. URL: https://lb.ua/blog/katerina_odarchenko/497135_male_fermerstvo_ukraini_navishcho_o.html

34. Органічне виробництво в Україні. Міністерство аграрної політики та продовольства України. 11 жовтня. 2022 року. URL: <https://minagro.gov.ua/napryamki/organichne-virobnictvo/organichne-virobnictvo-v-ukrayini>.

35. Український державний фонд підтримки фермерських господарств. URL: <https://udf.gov.ua/>

36. Пархоменко Л.А., Фротер О.С. Аграрні проблеми та розвиток фермерства в українській економічній думці. Економіка і суспільство. Вип. 34. 2021. URL: [file:///C:/Users/TechnoPlus/Desktop/...1-10-20220218%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/TechnoPlus/Desktop/...1-10-20220218%20(1).pdf)

37. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80/stru>

38. Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи

управління безпечністю харчових продуктів (НАССР): Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 р. № 590. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12>

39. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо детінізації виробництва сільськогосподарської продукції. 3131-д від 14.07.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69452

40. Про день фермера в Україні. Указ Президента України № 234/2020 18 червня 2020 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2342020-34185>

41. Про земельну реформу. Постанова Верховної Ради Української РСР. 18 грудня 1990 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-12#Text>

42. Про колективне сільськогосподарське підприємство. Закон України 14 лютого 1992 року № 2114-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-12#Text>

43. Про розвиток селянських (фермерських) господарств. Постанова Кабінету Міністрів УРСР від 20 липня 1991 р. N 96 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-91-%D0%BF#Text>

44. Про селянське (фермерське) господарство. Закон України. 20 грудня 1991. № 2009-URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2009-12#Text>

45. Про деякі заходи розвитку селянських (фермерських) господарств. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 1992 р. N 133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133-92-%D0%BF#Text>

46. Про внесення змін і доповнень до Закону України. "Про селянське (фермерське) господарство". 22 черв. 1993 року N 3312-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3312-12#Text>

47. Про внесення змін до Закону України "Про фермерське господарство" щодо стимулювання створення та діяльності сімейних

фермерських господарств. Закон України 31 березня 2016 року № 1067-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1067-19#Text>

48. Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва. Указ Президента України 10 листопада 1994 року N 666/94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/666/94#Text>

49. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10 липня 2018 р. № 2496-VIII. Відом. Верх. Ради України. 2018. № 36. С.275.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>

50. Про утворення Українського фонду підтримки селянських (фермерських) господарств і кооперативів по виробництву сільськогосподарської продукції. Розпорядження Кабінету Міністрів Української РСР від 27 червня 1991 р. N 83-р .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/83-91-%D1%80#Text>

51. Про сільськогосподарську кооперацію. Закон України 17 липня 1997 року № 469/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80#Text>

52. Пришляк Н. В. Потенційні можливості вирощування біоенергетичної сировини на виробництво твердого біопалива. Агросвіт. 2021. № 1–23. С.33–45. DOI: 10.32702/2306&6792.2021.1–2.33

53. Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки. Указ Президента України. 3 грудня 1999 року N 1529/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1529/99#Text>

54. Про фермерське господарство: Закон України від 19 червня 2003 року. У редакції від 10 липня 2018 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

55. Пронько Л.М., Ревкова А.В. Ефективність функціонування фермерських господарств в Україні. Ефективна економіка. № 7, 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/78.pdf

56. Про селянське (фермерське) господарство. Закон України. 20 грудня 1991. № 2009-URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2009-12#Text>

57. Про форми власності на землю. Закон України 30 січня 1992. Документ 2073-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-12#Text>

58. Рыбина Л.А. Инвестиционно-инновационное обеспечение развития органического сельского хозяйства URL: <http://repo.sau.sumy.ua/handle/123456789/4941>.

59. Розвиток аграрного сектору економіки в умовах четвертої технологічної революції: монографія / Юхименко П. І., Шуст О. А., Димань Т. М. та ін. За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О. А. Біла Церква, БНАУ, 2023. 706 с. С. 186.

60. Розвиток фермерського руху України: напрями та перспективи. УКРІНФОРМ. 24 грудня 2022 року. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2638905-rozvitok-fermerskogo-ruhu-ukraini-napramki-ta-perspektivi.html>

61. Стала відома середня ціна за 1 га землі в Україні. LANDLORD 2022. URL: <https://landlord.ua/news/stala-vidoma-serednia-tsina-za-1-ha-zemli-v-ukraini/>

62. Слободяник І. Фермерству в Україні кінець? Економічна правда. 13 березня 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/13/697907>

63. Степанушко Л. Аграрний туризм може дати фермеру до 70% додаткового доходу. LENDLORD. 25 серпня 2018 .URL: <http://sg.vn.ua/news/agrarnyj-turyzm-mozhe-daty-fermeru-do-70-dodatkovogo-dohodu/>

64. Тепло з біопалива для вашої родини та громади. Держенергоефективності.

URL: https://saee.gov.ua/sites/default/files/Heat_biomass_ua.pdf

65. ТОП-6 виробників пелет в Україні. Агробізнес сьогодні. Агроновини. 04.02.2020. URL: <https://agro-business.com.ua>

67. Тернівський Т. Українське фермерство: особливості, проблеми, перспективи. Українська перспектива. 15 лютого 2023. URL: http://a7d.com.ua/agropoltika/aktualna_tema/firsthands/1827-ukrayinske-fermerstvo-osoblivostiproblemi.html

68. Фермерство. Міністерство аграрної політики та продовольства. України. 16 березня 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/napryamki/fermerstvo-i-kooperaciya/fermerstvo-ta-kooperaciya>

69. Федерація органічного руху України. Органік в Україні. URL: <https://organic.com.ua/organic-v-ukraini/>.

70. Чайківський І. Вихід із тіні чи новий податковий тиск — аналіз законопроекту 3131 з варіантами. KURKUL 5 червня 2020. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/811-vihid-iz-tini-chi-noviy-podatkoviy-tisk--analiz-zakonoprojektu-3131-z-variantami>

71. Шпикуляк, О. Г., Алексеєва О.В. Розвиток фермерських господарств в організаційно-економічному забезпеченні зайнятості населення. Економіка АПК. 2021. № 4. С. 95–107. С. 99. URL: http://www.eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2021/04/ekonomikaapk_2021_04_p_95_107.pdf

72. Який він – успішний український фермер? Агро Львів. URL: <http://agrolviv.com.ua/useful/30-ukrayinskiy-fermer-vzrecdoskonalogo-gospodaryuvannya.html>

73. Act of Sweden on organic production control (SFS 2013:363) from 23 May 2013 // Web-site Eco-Lex: <http://www.ecolex.org>

74. Anders Wästfelt, Qian Zhang. Keeping agriculture alive next to the city – The functions of the land tenure regime nearby Gothenburg, Sweden. Land Use Policy Vol. 78, 2018, P. 447-459. URL: <https://www.sciencedirect.com/journal/land-use-policy/vol/78/suppl/C>

75. Development of Integration Processes in the Agro-Industrial Complex of the Russian Regions. A.V. Glotko and othe. European Research Studies Journal.

Vol. XXI, Special Iss. 3, 2018. P. 3 - 15. URL:
file:///C:/Users/TechnoPlus/Desktop/Development

76. Economic Integration. CFI December 5, 2022. URL:
<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/economic-integration/>

77. Farm Differentiation Strategies and Sustainable Regional Development.
Branko Mihailovi' and the. Sustainability 2020, № 12.
URL: https://www.researchgate.net/publication/345930507_Farm_Differentiation_Strategies_and_Sustainable_Regional_Development

78. Financing from the State budget. The state of agro-industrial complex financing in 2021. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine. Retrieved from: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/finansova-politika/finansuvann-ya-z-derzhavnogo-byudzhetu/stan-finansuvannya-apk-u-2021-roci>

79. Fedchyshyn, D., Ignatenko, I., Shvydka, V. Economic and legal differences in patterns of land use in Ukraine. Amazon. Investig. Vol. 8 Núm. 18. 2019. P. 103–110. P. 106. URL:
<https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/286/263>

80. Khadjavi M., Sipangule K., Thiele R. Social Capital and Large-Scale Agricultural Investments: An Experimental Investigation. The Economic Journal. 2021. Vol. 131. Is. 633. P. 420–449 URL:
<https://doi.org/10.1093/ej/ueaa050>

81. Krasnova T.G., Plotnikova T.N., Dulesov A.S. and Karandeev D.J. Agro-industrial integration in modern conditions. IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science 548. AGRITECH-III-2020. IOP Publishing 2020. URL:
<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/548/2/022014/pdf>

82. Shortall O. K., Lorenzo-Arribas A. Dairy farmer practices and attitudes relating to grass-based, high-feed-input, and indoor production systems in Ireland. Journal of Dairy Science. Vol. 105, Iss. 1, 2022, P. 375-388. URL:
<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0022030221009681>”

83. The importance and determinants of market integration of small family farms in selected countries of Central and Eastern Europe. Sebastian Stepieńaфтвщеру. Economic Research-EkonomskaIstraživanja Vol. 35. Iss.1, 2022. URL:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1331677X.2022.2037445>

84. Thomas W. Merrill. The Economics of Leasing. Journal of Legal Analysis, Vol. 12, 2020, P. 221–272. URL: <https://watermark.silverchair.com/laaa003.pdf>

85. The state of food and agriculture and food security. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Rome, 2016. 194 p. URL: <https://www.fao.org/3/i6030e/i6030e.pdf>

86. Tracy Bradfielda, Robert ButleraEmma, J.Dillonb, ThiaHennessyc. The factors influencing the profitability of leased land on dairy farms in Ireland. Land Use PolicyVol. 95, June 2020. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264837719315340>

87. Victoria V. Prokhorova, Elena N. Klochko, Oksana N. Kolomyts, Alexandr V. Gladilin. Prospects of the Agro-industrial Complex Development: Economic Diversification, Business Development, Mono-industry Town Strengthening and Expansion. International Review of Management and Marketing № 6(6), 2016. P. 159-